

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2017

Województwo lubuskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Tomasz Pilewicz

dr Dariusz Turek

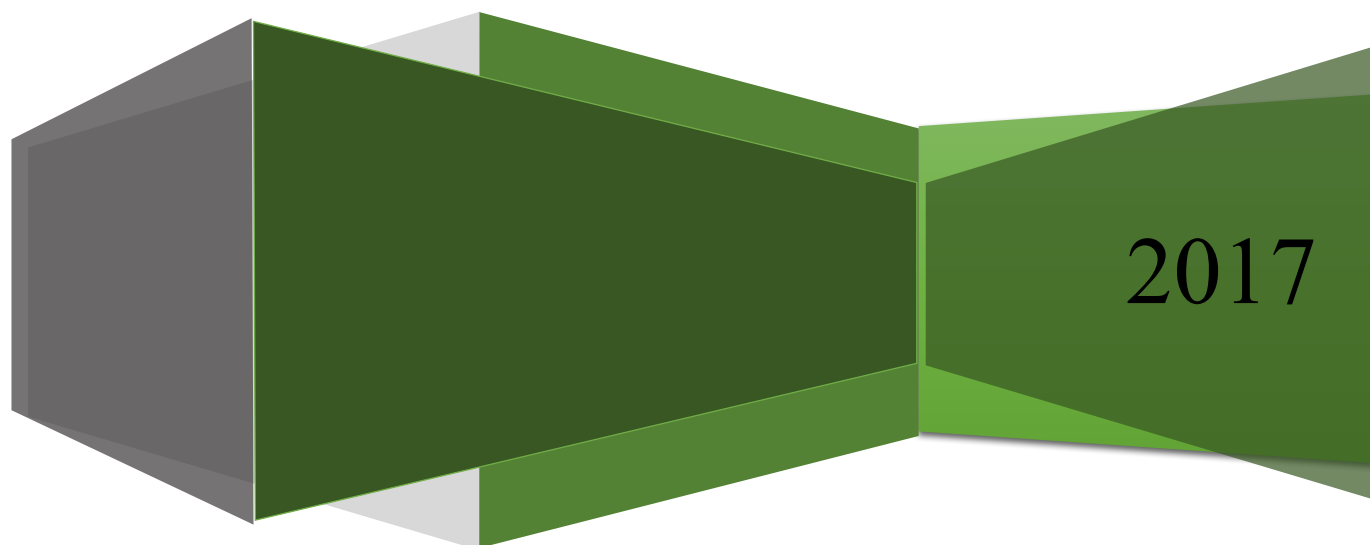
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, listopad 2017

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIH pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIH realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIH dostępne są na stronie: www.paih.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa lubuskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych uwzględniających ocenę atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając szczególną uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubuskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych prowadzone w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny lubuskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie lubuskim ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie zaprezentowano rozmieszczenie i efekty działalności SSE w województwie na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki te odniesione zostały do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki:

C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki. Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Województwo lubuskie usytuowane jest w środkowo – zachodniej części Polski, graniczy z Niemcami, co stanowi ważny element ułatwiający międzynarodową współpracę gospodarczą. Czternaście przejść granicznych oraz przynależność do Euroregionu Pro Europa Viadrina oraz Euroregionu "Sprewa-Nysa-Bóbr" zapewniają dobre warunki współpracy gospodarczej. Głównymi ośrodkami społeczno-gospodarczymi i administracyjnymi, a zarazem najbardziej atrakcyjnymi miejscami dla inwestorów są Gorzów Wielkopolski, stanowiący siedzibę administracji rządowej oraz Zielona Góra, gdzie znajduje się siedziba władz samorządowych województwa.

Atuty województwa to:

- bardzo korzystne położenie geopolityczne, przy granicy zachodniej, co umożliwia dostęp do atrakcyjnego rynku zbytu Niemiec oraz innych krajów Europy zachodniej,
- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych,
- bardzo dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna regionalna, zarówno drogowa i kolejowa, dobrze rozwinięta infrastruktura przygraniczna,
- dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Sprewa i Odra – Hawela region został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej,
- bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyższej ocenianych regionów w Polsce),
- aktywność w obrębie euroregionów, elementem wyróżniającym Ziemię Lubuską jest transgraniczna lokalizacja międzynarodowego uniwersytetu „Viadrina” kształcącego, między innymi na kierunkach: zarządzanie, zarządzanie międzynarodowe, ekonomia, international business administration, prawo niemieckie, polsko-niemieckie wykształcenie prawnicze, kulturoznawstwo,
- bardzo duża leśistość, atrakcje turystyczne (zwłaszcza Park Mużakowski w gminie Łęknica, wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO) oraz liczne jeziora sprzyjające rozwojowi turystyki,
- dobre warunki rozwoju przemysłu dzięki obecności szkół wyższych prowadzących kierunki politechniczne oraz atrakcyjne oferty specjalnych stref ekonomicznych.

Zbiorczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubuskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubuskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)	37 635	44 686	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2016)	1 017 376	38 432 992	2,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2016 r. (osoby)	4 252	364 399	1,2%
Absolwenci szkół średnich w 2016 r. (osoby)	6 566	268 502	2,4%
Liczba pracujących w 2016 r. (tysiące osób)	427	16 197	2,6%
Struktura pracujących w 2016 r.	sektor rolniczy 6,8%	10,6%	
	sektor przemysłowy 34%	31,4%	
	sektor usługowy 59,2%	58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. (mln zł)	1 457,7	83 788,9	1,7%
Kapitał spółek w 2015r. (mln zł)	1 443,7	203 897,8	0,7%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Kostrzyńsko-Słubicka – Legnicka – Wałbrzyska			
Oceny wyróżniające województwo lubuskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Zakwaterowanie i gastronomia klasa C	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Przemysł klasa C	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m. Gorzów Wielkopolski, m. Zielona Góra	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Kostrzyn nad Odrą (m), Nowa Sól (m), Zielona Góra (m), Żagań (m), Żary (m)	
	Klasa B	Babimost (m-w), Gozdnica (m), Kargowa (m-w), Kłodawa (w), Lęknica (m), Słubice (m-w), Sulechów (m-w), Świebodzin (m-w), Zbąszynek (m-w), Zielona Góra (w)	

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4. Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2016 to 1 017 376 mieszkańców, stanowiło to 2,6% ludności Polski. W województwie lubuskim struktura wieku w roku 2016 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 18,1% osób, produkcyjny: 62,4% i poprodukcyjny: 19,5% (Polska analogicznie: 17,9%, 61,8% i 20,2%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 6 uczelni wyższych, w których kształci się 15 tys. studentów, czyli 1,1% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie lubuskim jeden wydział uczelni wyższych otrzymał kategorię naukową A (Wydział Fizyki i Astronomii Uniwersytetu Zielonogórskiego); a 10 wydziałów otrzymało kategorię – B. Warto także wspomnieć, że spośród 7 ocenianych szkół jedynie Uniwersytet Zielonogórski znalazł się na liście przygotowanej przez KEJN (aneks, tab. 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 13,8% uczniów województwa, natomiast do techników 34,2%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2017 r. 6,8%, dla porównania w Polsce – 6,8%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2017 wyniosło 3819,50 zł, czyli 93% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo lubuskie dostarczyło w 2014 r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 37635 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 8 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 176%, przy średniej dla Polski równej 185%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług 59,2% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 6,8% i 34% pracujących (GUS, BDL 2017).

W strukturze przemysłu województwa lubuskiego można zauważyć wybija się kilka działów takich jak: produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli (16% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2016 roku), produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli wraz z produkcją wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania (12%), produkcja artykułów spożywczych (9%), produkcja papieru i wyrobów z papieru (9%) oraz produkcja wyrobów z metali (7%), jak i sama produkcja metali (5%). Region jest czołowym producentem wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli (12% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2016 roku), skór

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec września 2017 r.) GUS.

i wyrobów ze skór wyprawionych w skali całego kraju (10%) oraz papieru i wyrobów z papieru (7%)³.

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa lubuskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć: celulozowo-papierniczy, drzewny, elektroniczny, spożywczy, szklarski i ceramika budowlana, maszynowy, biotechnologia. Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie lubuskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, która została ustalona przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu przy współpracy z samorządem województwa lubuskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa.

W województwie lubuskim sektory strategiczne to:

- motoryzacyjny i elektroniczny,
- drzewny i papierniczy,
- spożywczy,
- szklarski.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Kostrzyńsko-Słubicka, Legnicka, Wałbrzyska, w następujących podstrefach:**

- **SSE Kostrzyńsko-Słubicka**, podstrefy: Bytom Odrzański (m-w), Czerwieńsk (m-w), Dobiegniew (m-w), Drezdenko (m-w), Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Gubin (w), Kargowa (w), Kłodawa (w), Kostrzyn nad Odrą (m), Kożuchów (m-w), Krosno Odrzańskie (m-w), Krzeszyce (w), Lubsko (m-w), Międzyrzecz (m-w), Nowa Sól (m), Rzepin (m-w), Skwierzyna (m-w), Słubice (m-w), Strzelce Krajeńskie (m-w), Sulechów (m-w), Sulęcín (m-w), Zielona Góra (m), Żary (m),
- **SSE Legnicka**, podstrefa: Iłowa (m-w),
- **SSE Wałbrzyska**, podstrefy: Szprotawa (m-w), Świebodzin (m-w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać zwolnienie z podatku dochodowego sięgające 35% - 55%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Lubuskiego, I kwartał 2017 oraz Biuletynu Statystycznego z 2017 roku, www.stat.gov.pl (07.11.2017).

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo lubuskie należy do regionów uzyskujących dobre efekty ekonomiczne inwestycji, szczególnie przemysłowych, na co wskazuje relatywnie wysoka ocena rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI) dla przemysłu (klasa C). Województwo wyróżnia również ponadprzeciętna potencjalna atrakcyjność inwestycyjna (PAI 2) dla zakwaterowania i gastronomii (klasa C).

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od czterech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności⁴. Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W porównaniu do regionów Unii Europejskiej województwo lubuskie zajęło 211 miejsce spośród 275 przebadanych jednostek terytorialnych szczebla NUTS 2. Mimo niskiej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa E) województwo lubuskie posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego. Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **belgijskie:** Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Lincolnshire, Cornwall and Isles of Scilly, West Wales and The Valleys, Highlands and Islands;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **chorwackie:** Jadranska Hrvatska, Kontinentalna Hrvatska;
- **francuskie:** Champagne-Ardenne, Picardie, Basse-Normandie, Poitou-Charentes, Limousin, Guadeloupe, Guyane;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla-La Mancha, Extremadura, Andalucía;
- **holenderskie:** Friesland, Drenthe, Zeeland;
- **niemieckie:** Lüneburg, Koblenz;

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **portugalskie:** Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- **włoskie** Abruzzo, Molise, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

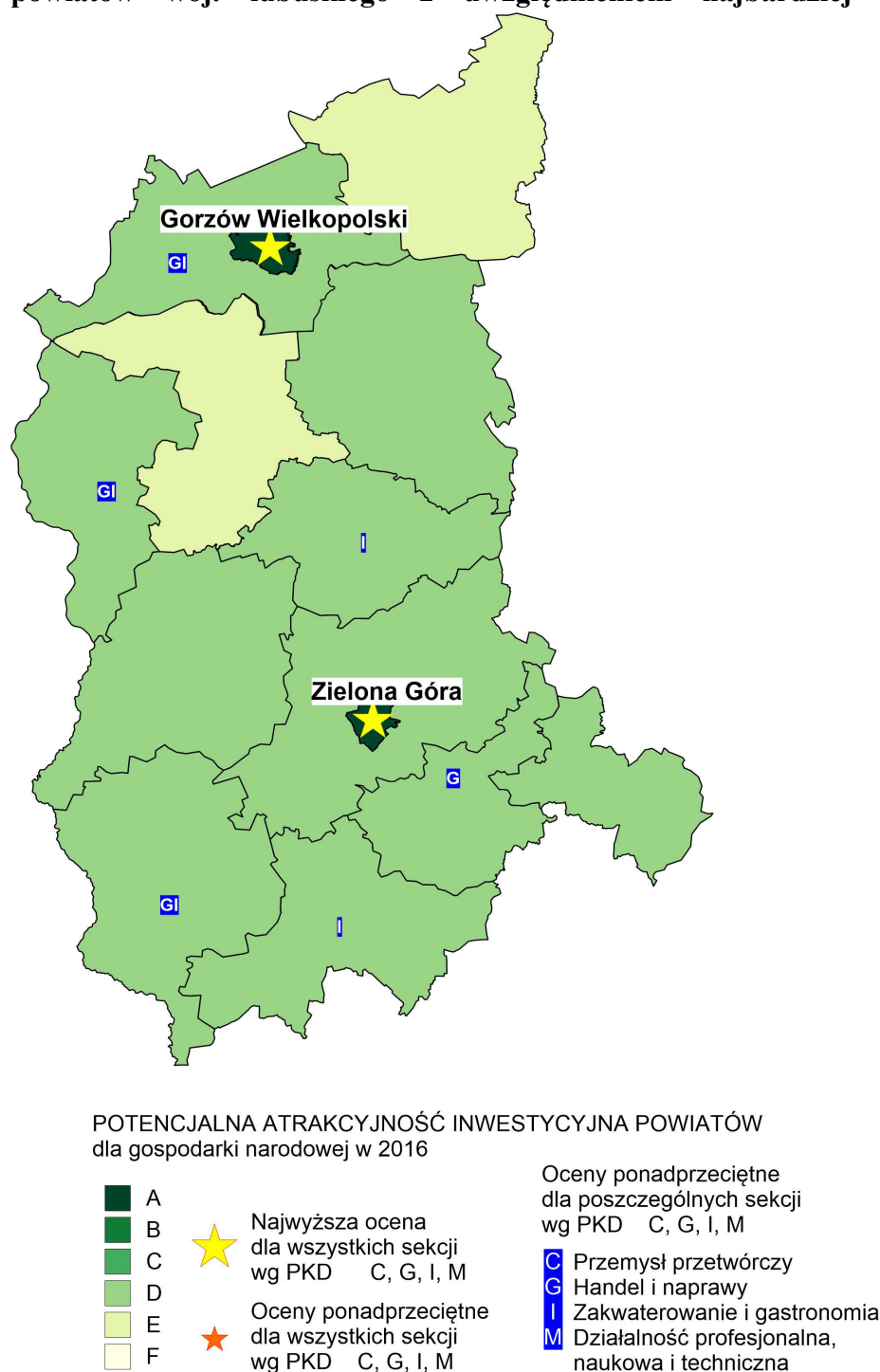
Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług. Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rys. 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubuskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

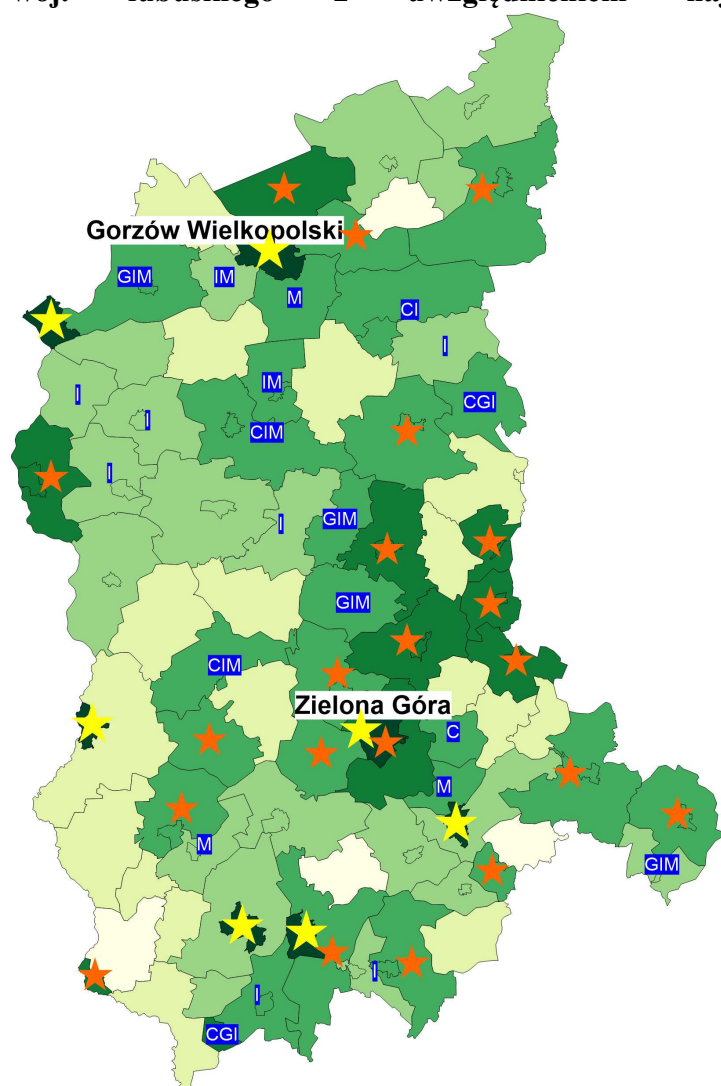

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. lubuskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2016

- A
- B
- C
- D
- E
- F

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Kostrzyn nad Odrą (m), Nowa Sól (m), Zielona Góra (m), Żagań (m), Żary (m)

Źródło: Opracowanie własne.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Gorzów Wielkopolski (m), Gubin (m), Kostrzyn nad Odrą (m), Nowa Sól (m), Zielona Góra (m), Żagań (m), Żary (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Łęknica (m).

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to: Bobrowice (w), Kłodawa (w), Santok (w), Świdnica (w), Zielona Góra (w), Żagań (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Babimost (m-w), Bytom Odrzański (m-w), Czerwieńsk (m-w), Drezdenko (m-w), Kargowa (m-w), Lubsko (m-w), Międzyrzecz (m-w), Sława (m-w), Słubice (m-w), Sulechów (m-w), Szprotawa (m-w), Świebodzin (m-w), Wschowa (m-w), Zbąszynek (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby

gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie lubuskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
<http://www.coi-lubuskie.pl>

Lubuskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIH to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka, której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Lubuskiego Centrum Obsługi Inwestora („*Ankieta dotycząca atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubuskiego*”) na terenie województwa funkcjonowało m.in.: dziewięć izb gospodarczych, sześć stowarzyszeń, pięć inkubatorów przedsiębiorczości, cztery parki, trzy ośrodki doradztwa, dwie instytucje finansowe oraz osiem innych instytucji okołobiznesowych.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie lubuskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Zielonej Górze (<http://izba.zgora.pl/>)

Izba zajmuje się m.in.: prowadzeniem kursów przygotowujących do egzaminu czeladniczego, przeprowadzaniem egzaminów czeladniczych, mistrzowskich i sprawdzających, szkoleniami w zakresie zdobycia zawodu i przekwalifikowania, prowadzeniem kursów pedagogicznych dla

pracodawców. Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Zielonej Górze prowadzi również m.in.: Lubuską Akademię Rzemiosła (zasadniczą szkołę zawodową) i Biuro projektów. Przy Izbie działa Agencja zatrudnienia będąca niepubliczną jednostką organizacyjną świadczącą usługi z zakresu pośrednictwo pracy na terenie Polski, kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej. Oferta Izby obejmuje wynajem pomieszczeń wykładowych na szkolenia, kursy i konferencje. Izba jest członkiem Lubuskiego Klastra Przedsiębiorczości i Turystyki.

Centrum Biznesu Spółka z o. o. w Zielonej Górze (<http://www.centrumbiznesu.zgo.pl>)

Centrum Biznesu to spółka, która stanowi własność miasta. Celem działalności Centrum jest promocja miasta i regionu oraz sprawna i profesjonalna obsługa instytucji biznesowych. Oferta Centrum obejmuje wynajem pomieszczeń z przeznaczeniem na działalność biurową, handlową lub magazynową w budynku zlokalizowanym w śródmieściu Zielonej Góry. Spółka dysponuje infrastrukturą umożliwiającą organizację sympozjów, szkoleń i konferencji międzynarodowych oraz imprez o charakterze plenerowym. Centrum Biznesu posiada wiedzę na temat miasta i możliwości, jakie oferuje Zielona Góra potencjalnym inwestorom. Centrum jest organizatorem Jarmarku Winobraniowego, cyklicznej imprezy stanowiącej element obchodów Dni Zielonej Góry „Winobranie”.

Inkubator Przedsiębiorczości Fundacji „Przedsiębiorczość” w Żarach (www.fundacja.zary.pl)

Zadaniem Inkubatora jest udostępnianie pomieszczeń pod działalność gospodarczą (na warunkach preferencyjnych) osobom chcącym założyć i rozwinąć własną firmę, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów jej funkcjonowania. Jednym z głównych celów Inkubatora jest promowanie przedsiębiorczości, kreowanie i stwarzanie warunków do powstawania nowych firm oraz poszerzanie działalności firm już istniejących. Inkubator nastawiony jest na stopniowy, zrównoważony rozwój i usamodzielnienie się firm inkubowanych. Udziela przedsiębiorcom wsparcia polegającego m.in. na świadczeniu usług: wynajmu powierzchni biurowych i handlowo-produkcyjnych dla nowopowstałych firm na warunkach preferencyjnych, doradztwa z zakresu finansów, rachunkowości, zarządzania, marketingu, prawa gospodarczego itp., szkoleniowych dla kandydatów na przedsiębiorców oraz dla osób zarządzających MSP, związanych z obsługą administracyjno-biurową, promocji nowopowstałych przedsiębiorstw przyjętych do Inkubatora oraz ich produktów i usług.

Lubuski Park Przemysłowo – Technologiczny Sp. z o.o. (www.lppt.pl)

Park składa się z dwóch kompleksów: Parku Naukowo – Technologicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego (41,01 ha) oraz Parku Przemysłowego (126,8 ha) objętego w całości statusem Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Realizacja idei Parku Naukowo-Technologicznego umożliwia transfer badań, nowoczesnych technologii i innowacji z obszaru nauki do gospodarki. Tereny Parku Przemysłowego planuje się z przeznaczeniem pod inwestycje produkcyjne, składy, magazyny oraz zabudowę usługową (szczególnie inwestycje z branży high-tech). Teren pod wspomniane inwestycje jest atrakcyjny ze względu na przygraniczny charakter całego regionu, korzystne położenie komunikacyjne zapewniające modernizację i rozwój międzynarodowych oraz krajowych połączeń drogowych i kolejowych

wschód – zachód i północ – południe, a także dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną wewnątrz regionu.

Park Naukowo-Technologiczny Uniwersytetu Zielonogórskiego w Nowym Kisielinie (www.pnt.uz.zgora.pl)

PNTUZ rozpoczął swoją działalność 12 listopada 2014 r. Wśród zadań Parku można wymienić m.in.: przybliżanie wyników badań naukowych do praktyki społecznej i gospodarczej regionu; tworzenie nowych technologii lub ulepszanie istniejących na podstawie prowadzonych prac technologicznych i prób na instalacjach z wykorzystaniem aparatury oraz specjalistycznego wyposażenia PNTUZ; wspieranie procesu transferu technologii i promocję innowacyjności; inspirowanie powstawania oraz rozwój małych i średnich firm technologicznych. W ramach Parku funkcjonują Centrum Logistyczne Parku Naukowo-Technologicznego i Platformy na rzecz Nauki i Gospodarki, Centrum Budownictwa Zrównoważonego i Energii, Centrum Innowacji - „Technologie dla Zdrowia Człowieka”, Centrum Technologii Informatycznych, a także laboratoria. Oferta Parku obejmuje pomoc de minimis dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, szkolenia (m.in. z zakresu programowania maszyn CNC, obsługi maszyn CNC, konstrukcji 3D, obsługi maszyny pomiarowej współrzędnościowej) oraz szeroki pakiet usług (m.in. analiza składu spalin i badanie jakości procesu spalania, badania i pomiary termowizyjne, planowanie energetyczne i gospodarka niskoemisyjna, przeprowadzanie audytów energetycznych, analizy i badania wykonywane w zakresie budownictwa, pomiar napięcia i charakteru powierzchniowego cieczy), wynajem powierzchni (seminaryjnej, konferencyjnej, konferencyjno – wykładowej, telekonferencyjnej, komputerowej, technologicznej z magazynem), a także wynajem aparatury i urządzeń (maszyn CNC, maszyny pomiarowej współrzędnościowej, wózka widłowego).

Park Technologiczny INTERIOR w Nowej Soli (<http://www.parkinterior.pl/>)

Misją Parku jest rozwój przedsiębiorczości poprzez budowę platformy współpracy przemysłu z nauką i otoczeniem biznesu oraz stworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych, innowacyjnych przedsiębiorstw. Cele parku zawierają się w filozofii 5i: identyfikowanie potrzeb firm, inicjowanie kontaktów biznesowych, integrowanie przemysłu z nauką, inspirowanie innowacji, informowanie szkolenie. Rezydenci parku to firmy z branży IT, HR, produkcyjnej oraz ochrony środowiska, a także instytucje otoczenia biznesu. W skład Parku wchodzi budynek główny (z laboratoriami centrum przetwarzania danych, salami konferencyjnymi, żłobkiem i pomieszczeniami biurowymi), hala magazynowo-usługowo-produkcyjna oraz place składowe. Park oferuje usługi szkoleniowe, doradcze, wynajem powierzchni biurowej, konferencyjnej i magazynowo-produkcyjnej, usługi centrów laboratoryjnych (Laboratorium Nauk Teleinformatycznych, Laboratorium badań korozyjnych, Laboratorium meteorologiczne, Laboratorium metalowe, Data Center), usługę wirtualnego biura.

Gorzowski Ośrodek Technologiczny Park Naukowo Przemysłowy Sp. z o.o. (<http://gotecchnology.pl>)

Podstawowym zadaniem spółki jest komercjalizacja innowacyjnych rozwiązań z obszaru technologii środowiskowych oraz innych poprzez kreowanie nowych podmiotów

gospodarczych, w których GOT PNP Sp. z o.o. będzie obejmował udziały kapitałowe. Spółka będzie realizowała to zadanie poprzez: współpracę z przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi, wyszukiwanie nowych technologii środowiskowych z potencjałem do komercjalizacji, weryfikację innowacyjnych rozwiązań pod kątem możliwości ich transferu do przemysłu, prowadzenie badań własnych oraz zleconych, koordynowanie ochrony własności intelektualnej nowych projektów, dobieranie najbardziej efektywnego modelu finansowania nowych przedsięwzięć, wejście kapitałowe wspólnie z przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu do nowych podmiotów gospodarczych, w których będą komercjalizowane konkretne projekty, kompletne wsparcie nowych podmiotów w okresie inkubacji (w zakresie obsługi badawczej, patentowej, biurowej, księgowej, prawnej oraz informatycznej), wyjście kapitałowe z dojrzałych przedsięwzięć. Głównym obszarem specjalizacji GOT PNP Sp. z o.o. są projekty związane z technologiami środowiskowymi, obejmujące m.in. odzysk surowców i energii z odpadów, unieszkodliwianie odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych), pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, paliwa niekonwencjonalne, zwiększanie efektywności produkcji różnych form energii z paliw. Park realizuje przedsięwzięcie związane z budową Centrum Transferu Technologii Środowiskowych w Stanowicach, którego celem jest stworzenie infrastruktury niezbędnej do instalowania prototypowych linii badawczych stanowiących etap transferu badań i nowoczesnych technologii do przemysłu (kompleks hal laboratoryjnych wyposażonych w instalacje do prowadzenia badań w skali półtechnicznej wraz z zapleczem biurowo-socjalnym). W ramach Parku powstaje laboratorium pomiarowego 3D. Udostępnienie nowoczesnej infrastruktury B+R oraz specjalistycznej aparatury wsparte zostanie poprzez ekologiczne źródła energii elektrycznej i ciepłej – pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne oraz elektrociepłownię na biomasę, które obniżą koszty funkcjonowania lokatorów Centrum Transferu Technologii Środowiskowych. Ponadto Spółka prowadzi zajęcia laboratoryjne dla dzieci i młodzieży w ramach Klubu Młodego Wynalazcy.

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze (www.region.zgora.pl)

Misją Agencji jest podejmowanie działań inspirujących, wspomagających oraz promujących rozwój społeczno-gospodarczy regionu lubuskiego z uwzględnieniem standardów europejskich, a także aktywizowanie i wspieranie przedsiębiorczości ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP poprzez wdrażanie krajowych i europejskich programów pomocowych. ARR S.A. posiada status Regionalnej Instytucji Finansującej dla wybranych działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na lata 2008-2015. Oferta Agencji obejmuje m.in. usługi szkoleniowe, doradcze i finansowe (w strukturze Agencji funkcjonuje Lubuski Fundusz Pożyczkowy). Agencji oferuje ponadto wsparcie przy ubieganiu się o środki strukturalne UE (przygotowanie kompletu dokumentów aplikacyjnych, zgłoszenie wniosków do instytucji wdrażającej oraz ich bieżącą weryfikację, bieżące prowadzenie projektu, konsultacje projektów, prowadzenie rozliczeń i sprawozdawczości okresowej i końcowej), organizację i prowadzenie szkoleń, w tym współfinansowanych ze środków UE, opracowywanie dokumentów strategicznych, pomoc w pozyskaniu odpowiedniej technologii, pomoc w uzyskaniu finansowania z pozostałych źródeł o charakterze zewnętrznym (m.in. opracowywanie wniosków kredytowych), prowadzenie działań promocyjnych dla realizowanych projektów. Oferta szkoleniowa i doradcza jest skierowana do różnych podmiotów, tj. przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, administracji

państwowej, szkół, instytucji kultury oraz organizacji sportowych, instytucji otoczenia biznesu. Agencja oferuje wsparcie procesu inwestycyjnego na każdym jego etapie: przygotowanie projektu budowlanego, kosztorysu inwestorskiego, prowadzenie nadzoru/zastępstwa inwestorskiego.

Euroregion „PRO EUROPA VIADRINA” (www.euroregion-viadrina.eu)

Łączna powierzchnia Euroregionu wynosi około 10 200 km² i obejmuje po polskiej stronie obszar 28 gmin województwa lubuskiego w ramach pięciu powiatów, natomiast obszar po stronie niemieckiej składa się z miasta na prawach powiatu Frankfurt nad Odrą oraz powiatów Marchijskie Nadodrze (Märkisch-Oderland) i Odra-Sprewa (Oder-Spree). Euroregion tworzą miasta, gminy i powiaty zrzeszone w stowarzyszeniach i związkach Euroregionu: Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu "Pro Europa Viadrina" z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim oraz Mittlere Oder e.V. z siedzibą we Frankfurcie nad Odrą. Stowarzyszenie aktywnie wspiera partnerstwa i współpracę polsko-niemiecką przyczyniającą się do zrównoważonego rozwoju pogranicza. Zgodnie z Koncepcją Rozwoju i Działania Euroregionu Pro Europa Viadrina „Viadrina 2014”, Euroregion wyznaczył sobie za cel główny pogłębianie współpracy partnerskiej w celu wykorzystania transgranicznych potencjałów, który ma być realizowany poprzez cztery cele tj.: wspieranie wspólnej tożsamości i myśli europejskiej, wspieranie turystycznych i gospodarczych czynników lokalizacji, wzmocnienie wspólnej infrastruktury i usług publicznych, oraz wspieranie innowacyjności i edukacji. Dzięki zawiązanej sieci partnerstw tworzące Euroregion podmioty wspierają realizację wspólnych celów społecznych, gospodarczych, kulturalnych przy wykorzystaniu funduszy unijnych i międzyrządowych. Współpraca realizowana jest nie tylko przez gminy i powiaty, ale również przez pozostałe instytucje oraz organizacje takie jak przedszkola, szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, szkoły wyższe, kluby sportowe, domy kultury oraz organizacje pozarządowe.

Euroregion „SPREWA-NYSA-BÓBR” (www.euroregion-snb.pl)

Euroregion jest platformą dobrowolnej współpracy polskich gmin z powiatami i miastami niemieckimi. Po polskiej stronie obejmuje południową i środkową część województwa lubuskiego (powiaty wraz z ich gminami: krośnieński, nowosolski, świebodziński, wschowski, zielonogórski, żagański, żarski, gmina Cybinka i Torzym oraz gmina Zbąszyń z województwa wielkopolskiego). Po stronie niemieckiej Euroregion obejmuje powiat Sprewa-Nysa oraz miasto Cottbus. Nadrzędnym celem Euroregionu jest wszechstronna działalność na rzecz obszarów przygranicznych Polski i Niemiec, ich sanacji ekologicznej, rozwoju gospodarczego i kulturalnego oraz stałej poprawy warunków życia ich mieszkańców, w tym zniwelowanie istniejących różnic sytuacji ekonomicznej. Na stronie internetowej Euroregionu zamieszczona jest giełda kontaktów umożliwiająca wyszukanie partnera do współpracy oraz zgłoszenie instytucji do giełdy kontaktów. Współpraca odbywa się głównie poprzez realizację wspólnych projektów i programów z wykorzystaniem zewnętrznych środków finansowych.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREFY EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Kostrzyńsko-Słubicka i Wałbrzyska. Do końca 2016 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 6 miast i 21 gmin - zob. rys. 3.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1997 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2016 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 3,9 mld zł, co stanowi 4% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 17,1 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 5% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach.

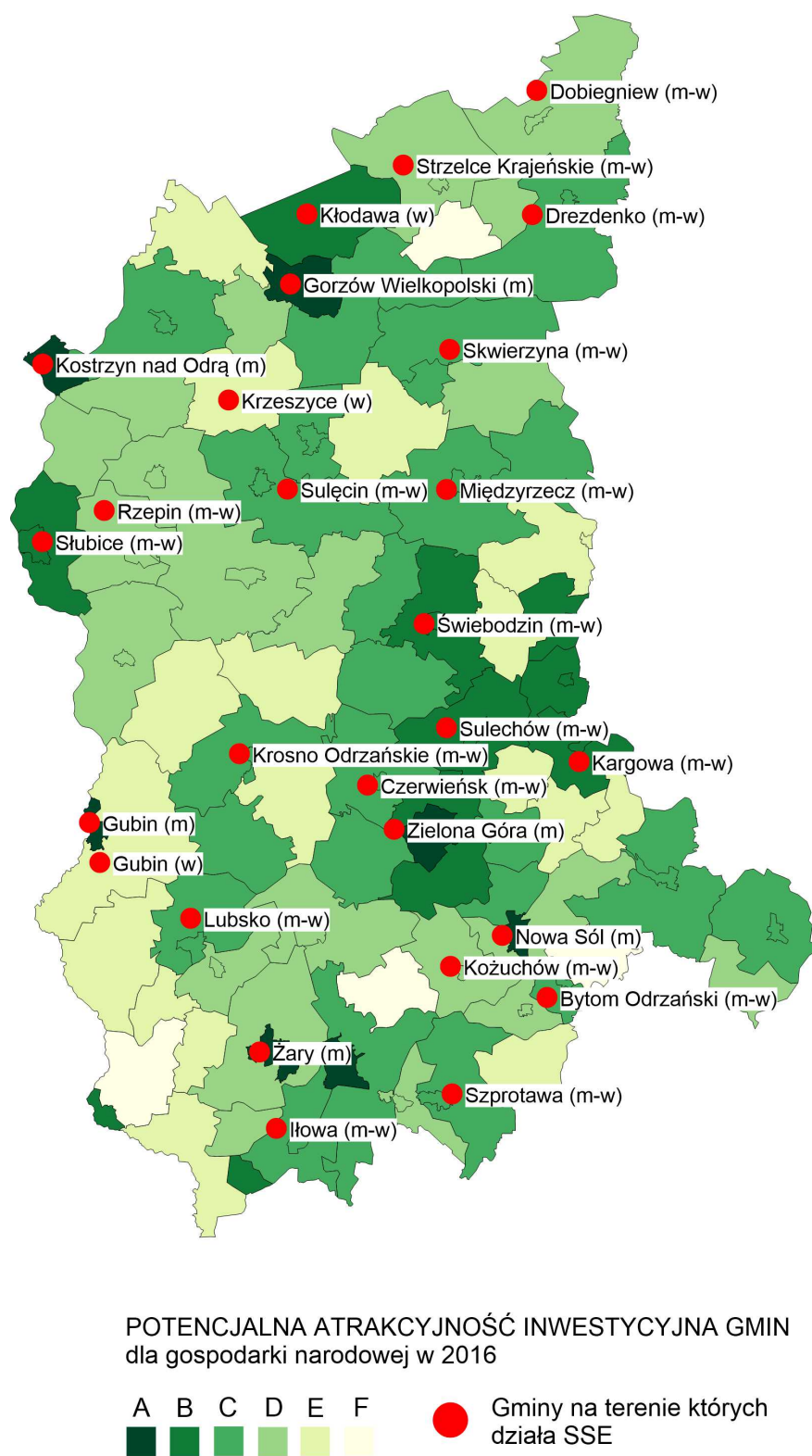
Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Kostrzyna nad Odrą, Nowej Soli, Gorzowa Wielkopolskiego - zob. tab. 4 w Aneksie.

W strukturze branżowej pod względem skumulowanej wartości inwestycji na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r. dominuje produkcja pojazdów samochodowych (0,9 mld zł). Kluczowi inwestorzy z tej branży to FAURECIA GORZÓW S.A. (Polska), GEDIA Poland sp. z o.o. (Niemcy).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa preferuje się:

- branżę drzewną, papierniczą, maszynową, elektrotechniczną; inwestorów wspierających rozwój klastra papierniczego oraz metalowego, przemysł produkujący na potrzeby budownictwa, przemysł drzewny (Kostrzyńsko-Słubicka SSE);
- branżę drzewna i papiernicza; przemysł produkujący na potrzeby budownictwa (Wałbrzyska SSE).

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubuskiego

Źródło: Opracowanie własne.

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,398	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,260	D	D	E	D	D
LUBELSKIE	0,172	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,251	D	D	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,315	C	B	D	D	D
MAŁOPOLSKIE	0,359	B	B	A	B	B
MAZOWIECKIE	0,420	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,262	D	D	D	D	D
PODKARPACKIE	0,238	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,192	F	F	E	E	E
POMORSKIE	0,333	B	B	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,379	A	A	C	C	B
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,163	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,211	E	E	E	D	E
WIELKOPOLSKIE	0,329	B	B	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,309	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Zielona Góra	0,318	A	A	A	A	A
m. Gorzów Wielkopolski	0,312	A	A	A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2016 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Zielona Góra (m)	0,256	A	A	A	A	A
Gorzów Wielkopolski (m)	0,254	A	A	A	A	A
Nowa Sól (m)	0,251	A	A	A	A	A
Gubin (m)	0,244	A	A	A	A	A
Żary (m)	0,232	A	A	A	A	A
Żagań (m)	0,223	A	A	A	A	A
Kostrzyn nad Odrą (m)	0,218	A	A	A	A	A
Lęknica (m)	0,206	B	B	A	A	C
Gozdnica (m)	0,195	B	B	B	C	D
Gminy wiejskie						
Kłodawa (w)	0,205	B	B	B	B	A
Zielona Góra (w)	0,197	B	B	C	A	B
Świdnica (w)	0,190	C	C	C	B	B
Żagań (w)	0,184	C	C	C	B	C
Zabór (w)	0,184	C	C	D	D	D
Santok (w)	0,183	C	C	C	B	C
Pszczew (w)	0,177	C	C	C	C	D
Deszczno (w)	0,177	C	D	D	D	C
Skąpe (w)	0,176	C	D	C	C	C
Bobrowice (w)	0,176	C	C	C	C	C
Lubrza (w)	0,175	C	D	C	C	C
Otyń (w)	0,174	C	D	D	D	C
Gminy miejsko - wiejskie						
Zbąszynek (m-w)	0,209	B	B	B	A	B
Babimost (m-w)	0,209	B	B	B	A	B
Słubice (m-w)	0,207	B	B	B	A	B
Świebodzin (m-w)	0,196	B	B	B	B	B
Sulechów (m-w)	0,195	B	B	B	B	B
Kargowa (m-w)	0,191	B	B	C	B	C
Wschowa (m-w)	0,186	C	C	C	B	B
Sława (m-w)	0,183	C	C	B	C	C
Lubsko (m-w)	0,183	C	C	C	B	C
Międzyrzecz (m-w)	0,182	C	C	C	B	C
Drezdenko (m-w)	0,181	C	C	C	C	C
Szprotawa (m-w)	0,181	C	C	C	C	C
Bytom Odrzański (m-w)	0,180	C	C	C	B	C
Czerwieńsk (m-w)	0,180	C	C	C	C	C
Sulęcín (m-w)	0,178	C	C	D	C	C
Witnica (m-w)	0,176	C	D	C	C	C

Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017

Howa (m-w)	0,176	C	D	D	C	D
Skwierzyna (m-w)	0,176	C	C	D	C	D
Krosno Odrzańskie (m-w)	0,175	C	C	D	C	C
Lubniewice (m-w)	0,174	C	D	D	C	C

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska,

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2017).

TABELA 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2016 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat gorzowski, Kostrzyn nad Odrą (m)	1 200,51	3 977	papier i wyroby z papieru
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat gorzowski, Kłodawa (w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat międzyszecki, Międzyrzecz (m-w)	123,83	445	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat międzyszecki, Skwierzyna (m-w)	1,08	81	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat słubicki, Rzepin (m-w)	43,11	209	usługi związane z administracyjną obsługą biur i pozostałe usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat słubicki, Słubice (m-w)	166,17	938	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-drezdenecki, Dobiegniew (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-drezdenecki, Drezdenko (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat strzelecko-drezdenecki, Strzelce Krajeńskie (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat sulęciński, Krzeszyce (w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat sulęciński, Sulęcín (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat m. Gorzów Wielkopolski, Gorzów Wielkopolski (m)	905,32	3 701	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, Gubin (m)	51,42	202	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, Gubin (w)	8,77	10	meble
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat krośnieński, Krosno Odrzańskie (m-w)	139,96	525	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania

Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017

Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, Nowa Sól (m)	981,14	3 051	metale, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, Bytom Odrzański (m-w)	4,28	18	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat nowosolski, Kozuchów (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat świebodziński, Świebodzin (m-w)	57,11	1 005	pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, Czerwieńsk (m-w)	33,59	134	skóry i wyroby ze skór wyprawionych, magazynowanie i usługi wspomagające transport
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, Kargowa (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat zielonogórski, Sulechów (m-w)	-	-	brak inwestycji
Legnicka	Powiat żagański, Iłowa (m-w)	-	-	brak inwestycji
Wałbrzyska	Powiat żagański, Szprotawa (m-w)	1,84	-	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat żarski, Żary (m)	133,29	2 170	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat żarski, Lubsko (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat m. Zielona Góra, Zielona Góra (m)	97,81	656	urządzenia elektryczne i nonelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego, magazynowanie i usługi wspomagające transport

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Lubuska Wyższa Szkoła Zdrowia Publicznego w Zielonej Górze	b.d.
Łużycka Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Jana Benedykta Solfy w Żarach	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie	b.d.
Uniwersytet Zielonogórski	A – Wydział Fizyki i Astronomii
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Lekarski i nauk o zdrowiu
	B – Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
	B – Wydział Artystyczny
	B – Wydział Ekonomii i Zarządzania
	B – Wydział Humanistyczny
	C – Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
	B – Wydział Nauk Biologicznych
	B – Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska
	B – Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
	B – Wydział Mechaniczny
Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie Wlkp.	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych 2017

(http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2017_10/ca19d390d520ad9a37d6f2ba7c8499e4.pdf) (dostęp: 07.11.2017)

Korekta raportu: Paulina Mechło

Redaktor pomocniczy: Wojciech Sabat